

SAVA

zahaja vsako soboto ob 5 uri zvečer. Uredništvo in upravljenstvo: Kranj št. 170 (Prevčeva hiša). — Naročnina za celo leto K 4—, za pol leta K 2—, za četrt leta K 1—. Za vse druge države in Ameriko K 560.— Posamezne številke po 10 vinjarjev. — Vse dopise je naslavljati na uredništvo lista "Save" v Kranju. Inserate, naročnina, reklamacije pa na upravljenstvo "Save" v Kranju. — Dopisi naj se blagovolijo frankirati. Brezimni dopisi se ne priobčujejo. Reklamacije so poštne proste. — Inserati: štiristopna peti-vrstva za enkrat 12 vin. za dvakrat 9 vin., za trikrat 6 vin., večji inserati po dogovoru. Inserati v tekstu, poslana in posmrtnice dvojno. Plačujejo se naprej. — Rokopisi se ne vračajo. — Brzojavi: "Save", Kranj.

Čekovni račun pri c. kr. poštno-hranilničnem uradu št.: 41.775.

Austrijska ofenziva na tirolski fronti.

Uspehi Prestolonaslednikovih čet.

Dunaj, 20. maja.

Na južnotirolski fronti je vrgel naš napad sovražnika zopet nazaj. V dolini Sugana so vdrle naše čete v Roncegno. Na hrbtu Armenterra so se polastile Sasso alta. Vzhodno od zavzetih utrdb Campa Molon so vrhi Tonezza, Passo della Vena in Monte Melignone v naši roki. Tu so poskusili Italijani s hitro zbranimi četami protinapad, ki smo ga takoj odbili. Od početka napada so vjele naše čete 257 častnikov, nad 12.900 mož ter vplenile 107 topov, med njimi 12 havbic kalibra 28 cm in 68 strojnih pušk. Naši letalci so obložili kolodvore v Periju, Vicenzi, Cittadelli, Castelfrancu, Trevizu, Casaru in Čedadu ter sovražne hidroplanske štacije z bombami.

Dunaj, 21. maja.

Boji na južnotirolski fronti so se razširili, ker so prešle naše čete tudi na visoki planoti Lavarone v napad. Vrh grebena Armenterra je v naši posesti. Na visoki planoti Lavarone so vdrle naše čete v trdovratno branjeno prvo sovražno pozicijo. Bojna črta Nj. c. in kr. Visokosti feldmaršallajtnanta nadvojvode Karla Franca Jožefa so dospele do črte Monte Tormeno-Monte Majo. Od početka napada smo šteli 23.883 vjetih, med njimi 482 častnikov. Naš plen se je zvišal na 172 topov.

Odkivanje prestolonaslednika.

Dunaj, 22. maja.

Nj. c. in kr. Visokost feldmaršal nadvojvoda Friderik je izdal to-le povelje vihovnega armadnega povelnjištva:

Nj. c. in kr. apostolsko Veličanstvo je blagovolilo mi milostno poslati to-le brzojavko: Podelil sem svojemu pranečaku feldmaršallajtnantu nadvojvodi Karlu Francu Jožefu v priznanje sijajnega vodstva njegovega zbora Svoj red Železne krone I. razreda z vojno dekoracijo. Veselo ginjen Vam to sporočam ter Vam naročam, da sporočite vsem Mojim, junaško in uspešno se borečim povejnikom in četam, Moje popolno priznanje, Mojo toplo zahvalo in Moj pozdrav.

Franc Jožef.

To, nas vse osrečuje sporočilo našega premilostljivega gospodarja, se mora takoj razglasti četam.

Nadvojvoda Friderik,
feldmaršal m. p.

Armadno povelje nadvojvode Friderika ob obletnici italijanske vojne.

Feldmaršal nadvojvoda Friderik je izdal sledeče armadno povelje:

Pred letom dni je Italija venčala svoje že dolgo nameravano in skrbno pripravljeno izdajstvo

na monarhiji z vojno napovedjo. Močna pol milijona pušk, napram našim obrambnim silam osemksat močnejša, je stala takrat sovražna armada grozeče na naši meji. S predzrno bahavostjo so oblubovali vodilni možje na oni strani zaslepljenemu ljudstvu lahko in gotovo zmago; z brzim navalom so imeli nesti italijansko orožje preko "neodrešenega" ozemlja v srce naše domovine ter z njenim razrušenjem odločiti svetovno vojno. Branitelji, ki ne poznajo strahu, pa so obovraženem nasprotniku povsodi ukazali: Stoj!, kjer so to odločila moja povelja. Zavratni napad ni oviral naše zmagonosne poti na severu. Polagoma sem mogel potem podpirati našo slabo mejno obrambo s prostimi četami, kjer je položaj zahteval. Štiri bitke ob Soči, brezštevilni boji na vsej fronti, od Stilferskega sedla po morja, so sijajno opravile moje zaupanje v moč naše obrambe.

V tem času smo osvobodili Galicijo sovražnika, zasedli smo prostrano sovražno ozemlje, porazili Srbijo, zavajevali Črno goro in Albanijo. Do pred kratkim so mogli le naša hrabra mornarica in naši vrlji letalci prinašati grozo in zmešnjava na italijansko ozemlje. Skoro leto dni smo morali potpreti, predno je udarila ura napada, osvete. Slednji je prišla ta ura. Že prvi naš naval je mogočno razstrgal sovražno fronto. Mnogo je storjenega, več bo treba še storiti. Jaz vem, jaz čutim, hrabrost in vztrajnost bosta to izvršili.

Vojaki južno-zapadne fronte! Ne pozabite v boju, da je Italija kriva podaljšanja te vojne; ne pozabite krvavih žrtev, katere je stala. Osvobodite domovino onih, ki so vdrli v njo, ustvarite monarhiji tudi na jugo-zapadu mejo, katere potrebuje za svoje bodoče varstvo.

Moje najsrečnejše želje, najsrečnejše želje vseh Vaših tovarišev Vas spremljajo.

Nadvojvoda Friderik,
feldmaršal.

Vojno povelje generalnega polkovnika pl. Boroeviča.

Vojaki soške armade!

Jutri je obletnica onega dne, ob katerem se

PODLISTEK.

Vladimir Korolenko.

Brez besede.

Dalje.

"Gospod Jesus," šepeče Ana bledih ustnic. Matvej si je grizel brke in Dyma, noseč svojo culico, je hodil s povešeno glavo. Za njimi pa so te, koli v celih gručah čudni, mali pocestni hudički, med njimi mnogi tako črni, kakor sveže namazan škornj, ter so jim zjiali v obraz in skakali in se smejal, in nek velik nepridiprav je vrgel Dymi obrezek v glavo.

"No, veš, tu pa človek naposled res lahko izgubi potropljenje," reče Dyma ter položi svoj zveznj na tla. "Čuj, Berko . . ."

"Mister Bork," popravlja žid.

"Kaj pa dela tu pri vas policija, mister Bork?"

"Kaj vas briga policija?" odvrne žid nezadovoljen. "Čemu bi nadlegovali policijo s takimi malenkostmi? Tu ni dežela, kjer za vsako malenkost kličeš na pomoč policijo!"

"To je bržas ono, ki se imenuje tukaj svoboda," meni Dyma strupeno. "Človeku mečejo na glavo odpadke, in to je svoboda . . . No, če je tu taka svoboda, čuj Matvej, potem daj temu faltolu pošteno zaušnico, morda bomo imeli potem mir."

"Ne, prosim, nikar ne storite tega," prosi Bork, kojemu imenu so sedaj vedno pristavljal besedo „mister“. "Saj smo takoj tukaj, čisto blizu je že. Pobalini delajo le radi tega takškandal, ker . . . kako naj vam to povem . . . neprijetno je, ako se vidi take razkuštrane, nenavadne, ščetinaste ljudi,

kakršni ste vaša milost. Poznam tu v bližini brivca . . . le-ta vaju bo spravil za malenkost v red. Najcenejši brivec v Novem Yorku."

"To pa je, to vam hočem reči, lepa svoboda, katero naj vzame vrag!" renči Dyma ter zadene svoj zvezenj zopet na ramo.

V tem trenotku je Dymo zadel zopet olupek banane. A pomagati mu ni bilo, trpeti je moral in nadaljevati pot. Niso pa še dolgo hodili, ko obstane mister Bork.

"No, in sedaj prosim, se potrudite po teh stopnicah navzgor."

"A kam bomo pa šli, ako te stopnjice niso v nobeni hiši," vpraša Dyma. In res so vodile stopnjice iz ceste na strop, ki se je razprostiral nad njih glavami.

"Tu moramo stopiti v vlak."

"Jaz že ne grem!" reče Dyma odločno. "Bog je človeka ustvaril, da hodi in se vozi po zemlji, Dovolj, da se je človek pripeljal čez to prokleto morje, ki strese skoro dušo iz telesa. In sedaj naj še, kakor vrana, frčim po zraku! Ne, pelji nas peš."

"Aj, aj!" reče nestrpno mister Bork, "kaj naj z vama počnem? Prosim, pojrite!"

"Jaz že ne grem!" odvrne Dyma odločno in obrnivši se k Matveju in Ani dostavi:

"In vidva tudi ne pojdet!"

Žid se živahnno posvetuje s sinom, potem pa obrnivši se k Dymi reče mister Bork kako odločno:

"No, če ste tako samoglavlen človek, da ni mogoče z vami govoriti, pa pojrite kamor hočete. Jaz grem v vagon, vi pa storite, kakor vam dragi . . . John! Daj gospodični njeni prtljago. Vsakdo hodi lahko svoja pota." John se je nasmehnil, a prav nič se mu ni mudilo, da bi oddal prtljago. Matvej pa prime Dymo za roko in reče:

"Ah, kaj še! Pojdite no že!"

"Prosim, saj bomo šli z vami," dostavi tudi Ana boječe.

"No, kaj naj storim! Zdi se mi, da se mora v tem kraju človek vsega privaditi," odvrne Dyma ter stopica s svojo vrečo na hrbtu nevoljno po stopnicah navzgor.

Na koncu prvih stopnic je sedel ob pisalni mizi Amerikanec, kojemu je dal žid nekaj denarja, nakar je le-ta vrnil pet voznih listkov. Vozne listke je vrgel Bork v stekleno omarico in vsi so nato stopali še višje ter izstopili na širokem prostoru.

Vlaka še ni bilo. Prostor je bil v isti višini kakor tretje nadstropje hiš. Spodaj so hodili ljudje, vozili težki tovori, zvenkljajoče je privozila cestna železnica. Gori na modrem nebnu pa so plavali oblaki, beli in svetli, ravnotako kakor pri nas doma. "Hm," si misli Matvej, "sedaj bo ta oblak poletel čez suho in čez morje, bo priplul nad Ložišča, se bo zrcalil v svitlih valovih naše rečice, videl bo vaške hiše, in polje in ljudi, kako vozijo na polje in s polja na dvovprežnih lojtrnicah, kakor je Bog zapovedal. Če si pač kdo v Ložiščih misli, da stojita sedaj dva Ložiščana tu v tujem mestu, ker se jih je ravnotkar zasramovalo, kakor da ne bi bila kristjana in kakor da sta nalašč sem prišla v posmeh . . . Tu stojita, ne na zemlji, ne na gori ter hočeta na nekem stroju frčati po zraku." "Gospod Bog," si misli istočasno tudi Ana, "če se strop razpoči in mi vsi skupaj s strojem vred treščimo ob cestni tlak! Gospod Jesus, Devica Marija, sveti Jožef! Vse kar živi, hvali Boža." Dyma pa je strmel le predse, ter grizel svoje dolge brke . . .

(Dalje.)

je verolomni Lah upal nas zahrbtno napasti, ko smo se na drugih frontah težko borili proti premoči, da nam zada smrtni sunek.

Če je ta nezvesti sovražnik po enoletnem borenu bridko razočaran, če se njegovi znatni premoči ni posrečilo kaj doseči, če še sedaj stojimo tamkaj, kjer smo stali pred letom dni in se nahaja Trst, Gorica in Tolmin skalnatotrdno v naših rokah, je to Vaše slovito delo, Vaša nemilnjiva zasluga.

Božja kazen preti nasprotniku, ki ste ga omehčali. Vaši tovariši na Tirolskem so ga tudi že vrgli daleč nazaj, mnogo tisoč vjetnikov, mnogo topov in velik bojni plen je v njih rokah.

Kmalu bo tudi soška armada žela sadove svojega truda. Vaša staroznana hrabrost mi jamči za to, da boste izvršili uničujoče delo!

Na bojnem polju, dne 22. maja 1916.

Generalni polkovnik pl. Boroević.

Naše napredovanje na tirolski fronti. — Graški zbor prekoračil mejo.

Dunaj, 23. maja.

Naše čete prodirajo sedaj tudi na obeh straneh doline Sugana; sovražnik je v begu zapustil Borgo. Napravili smo bogat plen. Graški zbor je prekoračil mejo ter zasleduje poraženega nasprotnika. Italijanska utrdba Monte Verena je že v naši posesti.

V dolini Vallarso je napad na sovražne pozicije pri Chiesi v teku.

Stevilno od 15. maja sem vpljenjenih topov se je zvišalo na 188.

Naši hidroplani so obložili železniško progno San Dona dei Piave-Portogruaro s številnimi bombami.

Utrdba Campolongo osvojena.

Dunaj, 24. maja.

Severno od doline Sugana so zavzele naše čete gorski greben od Salubija do Borga. Na obmejnem grebenu, južno od doline, smo pregnali sovražnika s Kempelberga.

Dalje proti jugu se drže Italijani na višinah vzhodno Vall d' Assa in v utrjenem prostoru Asiaga in Arsiera. Oklopna utrdba Campolongo je v naših rokah. Naše čete se bližajo Vall d' Assa in dolini Posina.

Od začetka napada smo vjeli 24.000 Italijanov, med njimi 524 častnikov ter vplenili 251 topov, 101 strojno puško ter 16 metal min.

V odseku Doberdobske visoke planote so bili topovski boji od časa do časa prav živahnji. Pri Tržiču smo zavrnili sovražni napad.

Neka naša letalska flotila je obložila postajo Per la Carnia z bombami.

Ko zapušča sovražnik kraje naših pokrajin, se zdi, da gre italijansko prebivalstvo z njim. Ljudje, ki na ta način zapuščajo svojo domovino, se bodo zaradi pridruženja sovražniku imeli zagovarjati pred kazenskim sodiščem.

Naše čete zasedle Strigno. — Campoverde v naših rokah. — Chiesa zasedena.

Dunaj, 25. maja.

Bojno delovanje v odseku Doberdoba, pri Bovcu in v Plöcknu je bilo živahnejše, kakor zadnje dni.

Opetovano sovražne poskušene napade pri Peutelsteinu smo zavrnili.

Severno od doline Sugana so zavzele naše čete Cimo Cisto, prekoračile na posameznih točkah potok Maso ter vkorakale v Strigno. Južno od doline se je razširila skupina, ki je prodrla preko Monte Kembla, ko je premagala velike terenske težkoče in sovražni odpor, proti vzhodu in jugu; Corno di Campoverde je v njeni posesti. Italijanske oddelke smo takoj zavrnili.

V Vallarsi so zavzele naše čete Chieso.

Naknadno štetje plena v napadalnem prostoru je zvišalo naš plen še za 10 topov.

Neka naša hidroplanska flotila je obložila kolodvor in vojaške naprave v Latisani z bombami.

Trideset 30·5 cm topov na lavaronski in folgarijski planoti.

"Agenzia Stefani" poroča k bojem na južnem Tirolskem: Da se more pojmiti intenzivnost sovražnega ognja, treba vedeti, da stoji na visoki planoti Lavarone in Folgaria trideset 30·5 cm topov. Znano je tudi, da imata centralni državi ogromno municijo, vsled katere moreta delovati tako, da je to delovanje včasih že fantastično. Avstrijska armada se trudi z veliko silo ob naši fronti. Naša hrabra armada se bojuje z menjajočo se srečo, ali z veselim zaupanjem in neomajno stanovitnostjo. Naša dežela deli sedaj s Francijo čast in breme uničujoče vojaške moći centralnih držav.

Petindvajset kilometrov od lombardijške ravnine.

"Tagesanzeiger" poroča: Avstro-ogrski čete so oddaljene od italijanske ravnine komaj še 25 kilometrov. Pogled na zemljevid kaže tudi lajku, kak katastrofalen učinek bi moral imeti prebitje tega mesta na položaj ob Soči in ob koroški meji stojecih armad. Pa tudi brez prebitja ostane italijanska fronta najteže omajana.

Nevarnost za druge italijanske fronte.

Gromadenje čet na enem mestu je pa združeno z nevarnostjo, ako se pomisli, da ima Italija varovati 600 km dolgo fronto, ne glede na morsko fronto, za katere varstvo je tudi treba čet. Zbiranje čet na Sette Comuni in ob defenzivni fronti Asiago, Arsiero, Schio, slablji druge frontne dele. Zato se ne smemo čuditi, ako je na primer naš sunek v Suganski dolini pri izpraznenju Borga s strani Italijanov izval na sovražnikovi strani očividne značne panike.

Energični čini tretjega armadnega zabora.

Tretji armadni zbor je prodiral tu v močnem navalu kar najbolj energično in iztrgal sovražniku kos za kosom visoke planote, za katero je prelil že toliko krvi. Z Vezzene je zbor zavzel 2050 m visoko Cimo Mandriola in zaporedoma južno te gore do Astica dvigajoče se višine, tako da je avstro-ogrška fronta tukaj poimaknjena neposredno do skupine fortov, ki zapirajo planoto na vzhodu.

Prestolonaslednikove čete.

Prestolonaslednikove čete so na sovražnikovih tleh potisnile nazaj italijanske oddelke čez zadnjo črto višin zapadno planote Folgarije v dolino Arsiera.

Z zavzetjem od grebena Tormeno, 1253 m, do 1550 m visokega hriba Majo razprostirajoče se pozicijske vrste, so dobili fronto, ki je oddaljena le še kakih 5 do 6 km od notranje zaporne črte Arsiera.

Osem kilometrov onstran meje.

Vojni poročevalec "Berliner Tageblatt" Adelt, poroča iz vojnopočevalskega stana dne 23. maja: Na posameznih točkah, tako na Monte Tormeno, stope prestolonaslednikove čete osem kilometrov onstran meje in so torej zasedle italijanskega ozemlja v izmeri 50 kvadratnih kilometrov.

Avstrijska ofenziva tudi desno Adiže.

Vojnički sotrudnik "Secola" je tako v skrbih radi poročila v Cadornovem komunikatu, da se je pričela avstro-ogrška ofenziva tudi na desnem bregu Adiže, na severnih pobočjih Montebalda in med Adijo in Gardskim jezerom.

2000 avstrijskih topov na fronti 40 kilometrov.

"Corriere della sera" opisuje strašno učinkovanje avstro-ogrške artiljerije na južnotirolski fronti in pravi: 2000 topov deluje na fronti 40 km. Izstrelki padajo kakor toča, potem sledi ljut infanterijski napad. Infanterija ima toliko lažje delo, ker po artiljerijski pripravi o streških jarkih pravzaprav niti govora več ni.

Novo umikanje italijanske armade.

Iz Rima poročajo: Italijansko časopisje pripravlja ljudstvo na novo umikanje italijanske armade, ako bo potrebno. Zlasti jasno govoriti tozadnje "Giornale d' Italia".

Čaka nas še trdo delo.

Iz vojnopočevalskega stana: Naša infanterija se bori že nad teden dni v trdem planinskem svetu, kjer mestoma manjka vode. Vrgla je sovražnika iz pozicij na odprttem polju in iz permanentnih utrdb in dobila vjetnikov in vojnega plena, katerih število sega do nepozabnih dni lanske spomladne ofenzive. Naša nanovo ojačena artiljerija je premagala novodobno in najboljše orožje Italijanov učinkovito in naši letalci neumorno delujejo, da poškodujejo železniške proge sovražniku, ali čaka nas še trdo delo. Prvi znaki so bili že pri protinapadu na Monte Melignone, ko so poseglja v boj italijanska ojačanja, četudi povsem brezuspešno.

Nemška ofenziva na Francoskem.

Nadaljni nemški uspehi pri Verdunu.

Berolin, 20. maja.

V Argonih so vdrlje nemške patrulje po nekaterih razstrelitvah tja v drugo sovražno črto. Konstatirale so, da je imel sovražnik mnogo izgub na mrtvih ter se vrnil z nekaj vjetimi. Opetovane napade na naše nanovo osvojene pozicije na obeh straneh ceste Haucourt-Esnes smo zopet gladko zavrnili. Pet sovražnih letal smo zbilj in sicer eno z infanterijskim ognjem jugovzhodno od Vaillyja, ostale štiri v zračnem boju pri Auberville, na južnem robu Čarovniškega gozda pri Avocourt in in tik vzhodno od Verduna. Naši letalci so napadli sovražne ladje ob flanderski obali, stanovališča, hangarje in kolodvore pri Dunkerquu, St. Polu, Dixmuidnu, Poperingu, Chalonsu in Suippesu z uspehom.

Zrakoplovski napad na jugovzhodno Anglijo.

Berolin, 20. maja.

Wolffov urad poroča: V noči na 20. maj je neka mornariška zrakoplovna flotila s flanderske obale sem izdatno obložila z bombami pristaniške in utrdbene naprave v Dovru, Dealu, Ramsgatu,

Broadstairsu in Margatu ter pri tem opazovala na številnih točkah dobrí učinek, požare in razstrelitve. Sovražne baterije na kopnem in izvidne ladje so zrakoplove silno obstreljevale. Vsi so se vrnili nepoškodovani.

Berolin, 21. maja.

Na južnih in zapadnih pobočjih Mort Homma smo po spremni artiljerijski pripravi potisnili svoje črte naprej. Vjeli smo 31 častnikov in 1315 mož ter vplenili 16 strojnih pušk in 8 topov poleg drugega materiala. Slabotnejši sovražni protisunki so ostali brezuspešni.

Kakor se naknadno poroča, smo v noči na 20. maj zavrnili na desnem bregu Maase francoski napad z ročnimi granatami v gozdu Caillette. Včeraj tu nobenega delovanja infanterije, obojestranski artiljerijski ogenj pa je dosegel včasih veliko silnost.

Manjša podvetja, tako zapadno od Beaumonta in južno od Condrexona, so bila uspešna.

Pri Osterdu je padlo neko sovražno letalo v ognju naših obrambnih topov v morje, štiri nadaljnja letala so bila v zračnem boju zbita; dva od teh v naših črtah pri Lorgieu (severno od La Bassee) in južno od Chateau Salinsa, drugi dve onstran sovražne fronte od gozdu Bourrus (zapadno od Maase) in nad kotom vzhodno od Verduna.

Naša letalska flotila je ponoči iznova izdatno napadla z bombami Dunkerque.

Silni boji pred Verdunom. — Letalski boji.

Berolin, 22. maja.

Poleg svojih velikih krvavih izgub, je izgubil nasprotnik na vjetih 9 častnikov in 518 mož ter pustil v naših rokah 5 strojnih pušk. Plen iz našega napada na južnem pobočju Mort Homma, se je zvišal na 13 topov in 21 strojnih pušk. Tudi tu in v smeri iz Châtancourta niso imeli sovražni poskus. Izgubljeno ozemlje zopet zavzeti, nobenega uspeha. Na desno od Maase so Francozi večkrat brezuspešno napadli naše črte v okolici kamnoloma južno od pristave Haudromont in na vrhu pri Vauxu. Pri tretjem naskoku se jim je posrečilo, vstaliti se v kamnolomu. Vso noč je bilo obojestransko artiljerijsko delovanje v vsem bojem odsek izredno silno.

Ljuti boji ob angleški fronti. — Boji pri Douaumontu.

Berolin, 23. maja.

Po močni artiljerijski pripravi so vdrlji Francozi v naše najspregneje pozicije. Naši protisunki so jih vrgli na krilih napadalnega odseka zopet nazaj. Južno od vasi in južno svoječasne utrbe Douaumont, ki je ostala trdno v naših rokah, boj še ni zaključen. Severozapadno od Vauxa smo zavzeli nazaj konec neke sape, ki je predvčerajšnjem za nekaj časa prišla v sovražne roke.

Z razstrelitvijo smo razdejali na višini Combres prvo in drugo francosko črto v velikem obsegu.

Pri Vaux les Palameixu in Souzeyu na višinah ob Maasi južno od Verduna so se sovražni napadi v poglavitem razbili v zapornem ognju. Manjše oddelke, ki so vdrlji v naše jarke, smo tam premagali.

Neko sovražno letalo je bilo jugozapadno od Vaillyja zbito.

Nemške čete so osvojile vas Cumieres.

Berolin, 24. maja.

Zapadno od Givenchyja so močne angleške čete večkrat napadle naše pozicije; samo posamezni može so vdrlji ter padli v bližinskem boju. Sicer smo zavrnili vse napade z zelo velikimi izgubami za Angleže, enako tudi manjše oddelke pri Hulluchu in Blairevillu.

Jugovzhodno od Nouvrona, severozapadno od Moulin sois Touventa, in v pokrajini severno od Prunaya, so se ponesrečila slabotna francoska napadalna podvetja.

Na levo od Maase smo z ognjem infanterije in strojnih pušk gladko zavrnili sovražni sunek na jugovzhodnem pobočju Mort Homma. Turinske čete so zavzele tik ob Mort Hommu ležečo vas Comieres v naskoku. Doslej smo vjeli nad 300 Francozov, med njimi 8 častnikov.

Vzhodno od reke je sovražnih obnovil svoje besne napade v okolici Douaumonta. V našem ognju je utрpel silno velike izgube. Začasno izgubljeno ozemlje so naši hrabri polki skoraj vse zopet zavzeli ter vjeli pri tem nad 500 mož. Boji se nadaljujejo pod obojestranskim, zelo silnim artiljerijskim ognjem.

Nemci zavzeli Comieres.

Berolin, 25. maja.

Nemška letala so ob flanderski obali napadla angleške torpedovke in patrolske čolne.

Zapadno od Maase so se ponesrečili trije sovražni napadi na vas Comieres, ki so jo izgubili. Vzhodno od te reke so naši polki, izkorisčajoč svoje predvčerajšnje uspehe, sunili naprej ter zavzeli sovražne jarke jugozapadno in jnžno od utrbe Douaumont.

Kamnolom južno od pristave Haudromont je zopet v naši posesti.

Ob gozdu Caillete je sovražnik cel dan po polnoma zman napadal naše pozicije. Poleg zelo težkih in krvavih izgub so izgubili Francuzi 850 mož vjetih; 14 strojnih pušk smo vplenili.

Pri St. Souppletu in nad Herbe boisom smo v zračnem boju zbili po en sovražni dvokrovnik.

Novi angleški povelnjnik.

Za poveljnika angleških čet na zapadni meji Egipta je bil imenovan general Bryan-Mahan, ki je poveljništvo tudi že prevzel. General Milner je bil imenovan za poveljnika v Solunu.

Trimesečna bitka pri Verdunu.

"Kölnische Zeitung" piše: Dosedanji uspeh trimesečne bitke pri Verdunu je za Francosko slab. Eranboaka je izgubila 350 km² dežele, Verdun nima več nobenega pomena kot trdnjava in več, kot 50 divizij je tu vezanih. Krvave izgube in izgube na vjetnikih so velikanske in pred vsem se je onemogočila velika ofenziva entente, ki je bila nameravana za marec ali april, vsled velikih francoskih izgub.

Ruska ofenziva.

Boji letalcev.

Borolin, 20. maja.

V okolini Smorgona je neki nemški letalec po boju v zraku strmoglavlil neko rusko letalo.

Ruska ofenziva še v maju?

"Giornale d' Italia" pravi, da se je ruski generalni štab sporazumno s carjem in velikim knezom Nikolajevičem odločil še tekom maja pričeti z ofenzivo.

Izpremembe v ruski generaliteti.

Vsled imenovanja velikega kneza Nikolajeviča za vrhovnega ruskega poveljnika bo prišlo do velikih izprememb v ruski generaliteti. Odstavljeni bodo baje vsi generali, ki so se po odstavljenju Nikolajeviča pokazali kot njegovi nasprotniki. Prva žrtev bo baje Kuropatkin, njegov naslednik bo general Russkij.

Ruska orožna industrija.

Francoska ministra Viviani in Thomas sta sprejela v Petrogradu zastopnike ruskega časopisa. Thomas je pri tem uničajoče odsodil rusko orožno industrijo. Pač je zraslo mnogo orozaren, a te skoraj nič ne izdelujejo. Orožarne samo trdijo materijal. Pri najbolj znani petrogradski orozarni se je dognalo, da je polovica tam izdelane municije manj vredna, ena četrtina pa naravnost nerabna. Pri tem je prodirkcija dosegla komaj 30 odstotkov produkcije enako velike francoske orozarne.

Izpremembe v ruskem vojnem ministrstrvu.

"Journal de Geneve" piše: Odstop vojnega ministra Polivanova je imel za posledico tudi odstop obej njegovih zaupnikov, generallajtnanta Lukovskega in generala infanterije Bjelajeva. Lukovski je bil imenovan za poveljnika neke pehotne divizije, Bjelajev pa za šefa generalnega štaba. Na mesto Bjelajeva pride general infanterije Frolov, 64 let star, izredno strog general, ki je imel zadnji čas v rokah aproviziranje ruske severne armade. Na mesto Lukovskega pa pride senator Garin, tudi zaradi njegove strogosti naravnost sovražen človek, znan izza revizij v letih 1909-1911, ko je stopil v ozek stik s takratnim višjim intendantom, sedanjim vojnim ministrom Chuvajevom.

Japonska in Rusija.

"Rječ" poroča iz Tokija, da japonsko zunanje ministrstvo kategorično dementira senzacijonalne vesti o vsebini rusko-japonske pogodbe. Ministrski predsednik grof Okuma se je izrazil napram uredniku lista "Dzi-Dzi", da pogajanja z Rusijo še niso končana. Med Rusijo, Anglijo in Japonsko vlada popolen sporazum tudi glede Kitajske, ki jo hočejo te države obvarovati usode Turčije. Pogodba z Rusijo bo obsegala gotovo kompenzacije s strani Rusije za to, kar je Japonska storila zato tekom vojne.

Rusko posojilo.

Preko Basla poročajo iz Petrograda, da bo rusko vojno posojilo doseglo komaj 1900 milijonov, torej vsoto, ki jo je doseglo zadnje vojno posojilo. Omeniti je, da konstatira "Novoje Vremja", da je bilo do sedaj v Parizu na novo rusko vojno posojilo podpisanih 300.000 rubljev.

Na Balkanu.

Boji v Makedoniji.

"Corriere della sera" poroča: Že tri dni se vrše neprestani boji med Dovatepe in Majdamom na makedonski fronti. Težko je reči, so li ti boji začetek ofenzive, ali pa le izvidnega značaja. Velik pomen se pripisuje dejству, da sta kralj Peter

in prestolonaslednik že prispevala v Solunu, kjer se je kralj posvetoval s polkovnikom Vašičem. Kralj Peter objavil manifest, ki pozivlja srbske vojake, da naj zopet osvoje svojo domovino. V Solunu se govori, da bo velika ofenziva kmalu pričela in da prispo v kratkem na makedonsko fronto močne ruske čete. Na Krfu se nahaja še 55.000 Srbov, v Solunu samem jih je 45.000. Poleg tega se nahaja na Krfu še 10.000 Francuzov in 2000 Angležev.

Pred velikimi dogodki na makedonski fronti.

"Kölnische Zeitung": "Tribuna" javlja iz Aten: Na solunski fronti se pripravljajo resni dogodki. V zadnjih dneh je opažati pri alirancih na obeh bregovih Vardarja izredno živahnost. Ne ve se še, ali gre za splošno ofenzivo ali pa za poizvedovalno akcijo velikega obsega. Kakor se zanesljivojavlja, koncentrirajo aliranci v odseku Gjevgjeli-Strumica močne čete ter razširijo fronto do Demir-Hisarja.

Četverozvezda ima v Makedoniji 350.000 mož.

Iz Aten poročajo: Četverozvezda ima sedaj na makedonski fronti zbranih kakih 350.000 mož. Na Grškem smatrajo, da je to mnogo premalo za kakršnokoli uspešno ofenzivo.

Angleži nameravajo zasedti Kavalo.

Iz Aten poročajo: Angleži so popolnoma blokirali pristanišče mesta Kavalo. Nedavno se je v Kavalu mudila francosko-angleška vojaška komisija, ki si je ogledala razna poslopja, češ, da je treba pripraviti zavetja za srbske rekongalescente. — Prebivalstvo se boji, da bodo Angleži ali Srbi mesto zasedli ter se je brzjavno obrnilo na kralja in vlado. Skuludis je odgovoril, da bo vlada vse storila, da prepreči okupacijo mesta.

"Delovanje" Francozov v Solunu.

Berolin, 21. maja.

Zastopnik Wolffovega urada v Atenah poroča z dne 19. maja: Iz Soluna poročajo, da so Francozi pretrgali nasipe pri Vardarju. Vsled tega imajo grški kmetje zelo veliko škodo. Javno mnenje je ogorčeno nad vedno bolj brezobzirnim nastopom Francozov.

Hudi viharji ob Vardarju.

Pariz, 20. maja.

"Petit Parisien" poroča iz Soluna: Izredno hudi viharji so pretrgali vse brzjavne zveze. V raznih odsekih fronte na levem bregu Vardarja traja še topovski ogenj.

Beg iz Soluna.

Iz Aten poročajo: V Solunu so razširjene vznemirajoče vesti. Prebivalstvo v trumah zapušča mesto. Mnogi beže v Atene.

Srbski prestolonaslednik v Atenah.

Iz Aten poročajo: "Neon Asti" javlja, da pride srbski prestolonaslednik Aleksander v Atene, da se posvetuje s kraljem Konstantinom o še ne rešenih srbsko-grških vprašanjih. Prestolonaslednik upa, da bo z osebno intervencijo pri grškem kralju dosegel sporazum v nekaterih važnih vprašanjih.

Take Jonescu odlaga avstrijska odlikovanja.

Iz Bukarešte poročajo: Take Jonescu je vrnil avstrijskemu poslaniku red Železne krone, ki ga je bil pred leti prejel ter je tudi odložil upraviško mesto v kreditni banki, ki je ustanovljena od dunajske Länderbanke. Take Jonescu je storil to vsled napadov, ki so mu očitali, da navz�ic svoji politiki še vedno uživa "avstrijske blagodare".

Demisija kabineta Skuludis.

"Kölnische Zeitung" poroča iz Aten: Listi potrjujejo, da je podal Skuludis pretekli petek demisijo. Kabinet bo opravil le še tekoče posle. Nova vlada bo sestavljena koncem tekočega tedna.

Koalicjsko ministrstvo na Romunske.

Budimpešta, 25. maja.

"Esti Ujsag" poroča: Titu Majorescu prevzame predsedništvo novega "nacionalnega kabineta", ki bo nadaljeval dosedanje neutralno politiko. Tako, da izjavlja Majorescu sam, kateremu da je Bratianu ponudil vodstvo vlade, sestojiče iz zastopnikov vseh strank. (Titu Majorescu je konzervativni državnik ter nasprotnik spora s centralnimi državami).

S to vestjo v nasprotju je poročilo, da se je Titu Majorescu podal v kopališče Nauheim, kjer hoče končati svoje delo "Zgodovino moderne Romunije."

Položaj na Irskem.

Preiskava o irski vstaji.

Iz Rotterdamu poročjo, da je sporočil Birrell pri svojem zaslišanju o irski vstaji, da je 20. marca in potem še enkrat 27. marca zaprosil Kitnerja in Frencha, da naj pošljeta na Irsko čete. Sporočil je vojaškim oblastim, da izgleda v Dublinu skoraj tako, kakor da bi imeli sinfini vso

mesto v oblasti. Birrell je prosil, da naj pošljejo vojake na cesto, da bi to vplivalo na prebivalstvo. Vojaške oblasti pa so odgovorile, da imajo vse polne roke dela z vežbanjem čet in da v to svrhu ne morejo pogrešati nobenega moža. — General Maxwell je obljudil natančno preiskavo umorov angleških vojakov na irskih podanikih. V neki kleti so našli dva mrtva moška, med njima truplo nekega 14letnega dečka. Število od vojakov brez znanega vzroka nmorjenih se je zvišalo na 12. Žene teh žrtev pravijo, da so vojaki vlekli moške v kleti in jih tam ustrelili. Sedaj bodo te žene konfrontirali z vojaki, ki pridejo v poštev. Med tem je bilo od dublinskega vojnega sodišča obsojenih 17 vstava na prisilno delo od 5 do 20 let.

Obsojen Amerikanec na Irskem.

Iz Novega Jorka poročajo: Zaradi udeležbe na vstaji je bil ameriški državljan Lynch od vojnega sodišča v Dublinu obsojen na smrt ter bi bil moral biti v petek usmrčen. Na prošnjo irskega senatorja O' Gormana je zaprosil predsednik Wilson angleško vlado, da naj odloži eksecucijo, da more ameriška vlada pregledati utemeljitev obsodbe.

Amerikanci na Irskem.

Iz Londona poročajo: Ameriški veleposlanik je protestiral proti aretaciji 9 Amerikanov, ki jo je odredil Maxwell povodom nemirov v Dublinu.

Berlin, 22. maja. Zastopnik Wolffovega urada v Novem Jorku poroča brezžično 20. t. m.: Brzjavke iz Washingtona poročajo: Zatrjuje se, da je predsednik Wilson neobvezno odobraval rezolucijo senatorja Kerna glede varnosti ameriških državljanov na Irskem. Senator Gorman je dobil iz bele hiše zagotovo, da v Dublinu na smrt obsojeni Amerikanec Lynch ne bo ustreljen, predno ne bo imel ameriški veleposlanik v Londonu prilike, presoditi vsa dejstva tega slučaja. Vedno se vrše zborovanja, ki protestirajo proti justifikaciji irskih voditeljev. Na nekem velikem zborovanju sveta irskih žen v Novem Jorku je izjavila ga. Mackenzie v nekem obtožnem govoru, da angleška metoda ustreliti irske voditelje, ne bo zadržala boja Irske za svobojo.

DNEVNE VESTI.

Četrto vojno posojilo. Kakor sporoča poštna hranilnica, znašajo subskripcije na IV. avstrijsko vojno posojilo dosedaj **43269 milijonov krov.** Definitivno konečno številko se bo šele pozne ugotovilo, ker prijave zadnjih dni še niso vse dospele. Razen tega je poštna hranilnica pooblaščena tudi naknadno še sprejemati subskripcije javnih korporacij, ustanov in fondov, o katerih so pogajanja že v teku ter skupne subskripcije uradništva, šol, društev itd. Kranjska dežela se je tudi tokrat posebno odlikovala.

Pri mestni hranilnici v Kranju je še nadalje podpisalo 11 strank za K 13.700 — IV. avstr. vojnega posojila. S posredovanjem mestne hranilnice je podpisalo 84 strank za skupno sveto K 163.600 — IV. vojnega posojila.

Predlog, da se general Boroević izvoli za častnega občana po vseh občinah v Dalmaciji. "Hrv. Kruna" priporoča, da se povodom obletnice vojne z Italijo dne 23. maja imenuje branitelj Soče general Boroević častnim občanom dalmatinskih občin. List pravi: Običnička se proslavi najdostojnejše, da vse občine z glavnim mestom vred izvolijo generala Boroevića za svojega častnega občana in svoje trge in ulice imenujejo po slavnih imenih nadvojvode Evgena in generala Boroevića in tako izbrisejo tudi spomine na beneško siniorijo.

Odlikovanje. Nj. veličanstvo cesar je podelil polkovniku Otonu Mallyju poveljniku neke trdnjave red Železne krone 3. razreda z vojno dekoracijo vsled hrabrega in uspešnega bojevanja proti sovražniku. Naše iskrene čestitke!

Pozor! C. kr. okrajno glavarstvo določa za politični okraj Kranj do preklica sledeče najvišje cene: za 1 kilogram surovega masla K 4:50 vin., masla K 4:50 vin., čebule K — 80 vin., prešičev v starosti do 10 tednov K 5—. Vsako prekoračenje teh najvišjih dopustnih cen se bo kaznovalo v vsakem slučaju z denarno globo do 5000 krov ali z zaporom do 6 mesecev.

Najvišje cene za krompir. Ministrski ukaz z dne 12. maja 1916, drž. zak. št. 138 določa, da ostanejo sedanje najvišje cene za prodajo krompirja tudi še od 1. junija t. l. naprej v veljavni. Prekoračenje teh cen je najstrožje prepovedano.

Klavna živila. Deželna vlada je določila nove prodajne cene za klavno goved, in sicer za volje po kakovosti 2 K 40 vin. do 2 K 70 vin., za drugo klavno goved po kakovosti od 2 K do 2 K 40 vin. za vsak kilogram žive teže.

Izvoz gradbenega lesa (deske, h�odi itd.) iz Kranjske je dovoljen le z izrecnim dovoljenjem 5. armadnega poveljstva (nastanjevalni oddelek) bojna pošta št. 81. V prošnjah za dovoljenje izvoza navesti je množino in vrsto (obsežnost) lesa, dajte naslov, kamor ima iti les, ceno in kraj, od koder se odpošlje. Te prošnje vlagati je neposredno pri gori imenovanem 5. armadnem poveljstvu.

Razglas. Z razglasom c. kr. deželnega predsednika z dne 14. maja 1916 št. 16303 določile so se za nadrobno prodajo koruznih mlinskih izdelkov naslednje najvišje jopustne cene in sicer: za 1 kilogram: za koruzni zdrob 84 vin., za koruzno moko 52 vin., za koruzno oblodo 52 vin. To se daje pozivno na turadni razglas z dne 26. marca 1916 št. 6102 s pripombo na vsesplošno znanje, da se bode vsako prekoračenje teh najvišjih dočasnih cen najstrožje kaznovalo. C. kr. okrajno glavarstvo v Kranju, dne 20. 5. 1916.

Razsodišče za evropske spore. Mornariški odsek ameriške zbornice reprezentativ je sprejel rezolucijo, ki pooblašča predsednika, da povabi države sveta na konferenco, ki naj konča vojno na ta način, da sestavi posebno razsodišče za pravnavo vseh sporov med narodi. V to svrhu je odobril mornariški odsek tudi poseben kredit 200.000 milijonov dolarjev.

Iz Lipnice je odšlo te dni domov okoli 900 beguncev. To so kmečki ljudje, ki obdelajo doma svoja polja. S kakim veseljem so odšli iz barak, si je lahko misliti.

Wilson o miru. Predsebni Wilson je imel preteklo soboto v Charlotte (Severna Karolina) govor, v katerem je rekel: Prišel je čas za Zedinjene države, da ponudijo svojo službo za dosegom miru med vojujočimi se evropskimi državami. Sklicujoč se na izvir rasti Zedinjenih držav, je Wilson naglašal, da se odigrava v evropski vojni isto, kar se je godilo v Ameriki. To je tekmovanje narodnih temeljnih nazorov, narodnih tradicij, narodne politike in političnih sistemov. Zanimiva je okolščina, da vojne operacije počivajo. Te vroče stvari, ki stoe v medsebojnem stiku, ne napredujejo veliko druga proti drugi. Ako ne morete zmagati, se morate posvetovati. Tu v Ameriki poizkušamo dati vzgled za to, kako se more vsa moč zbrati na temelju svobodnega skupnega dela in miru. V tej veliki izkušnji je Amerika neke vrste proroški vzgled za človeški rod. Kaj pa hočete s svojo močjo? Ali jo hočete izpremeniti v silo ali pa v mir in rešitev družbe? Wilson je končal: Rad bi se vdal misli, da bo našel duh te ure svoj izraz v naši predstavi, da postavimo pred narodi sveta isti sveti simbol sveta popustljivosti in pravične

sodbe, ki naj spominja na mesta v svetem pismu: Po viharju, po potresu, po ognju pride tiki, krotki glas človečnosti.

Revencijski general Artur Görgey. Zapovednik madžarske revolucionarne armade iz leta 1848., je umrl v Budimpešti. Dosegel je starost 99 let.

Jubilej „Prodane neveste“. Dne 30. maja poteka 50 let, odkar se je v praškem Narodnem divadlu prvič pella Smetonova večnomlada „Prodana nevesta“. Najpopularnejša opera slavnega češkega skladatelja si je v pravem triumfu osvojila ves svet in si priborila častno mesto med najmelodijoznejšimi skladbami vseh vekov in narodov. Praško narodno gledališče bo proslavilo 50letnico „Prodane neveste“ na posebno svečan način. Opera se bo na ta večer predstavljala v Narodnem divadlu 632ič.

Razširjajte naš list.

„KINO IDEAL“ V LJUBLJANI.

Teden velikih učinkovitosti:

Spored za 3 dneve:

Danebrogilm, Kopenhagen!

od sobote 27. do pondeljka 29. maja:

Nordiska učinkovitost!

= KAR BOG NAKLONE. =

Življenska slika iz družabnega življenja v 3 dejanjih z Elzo Fröhlih in Ant. Verdierom v glavnih vlogah.

Za mladino neprimerno!

Spored za 3 dneve:

Danebrogilm, Kopenhagen:

od torka 30. maja do četrtega 1. junija:

Nordiska učinkovitost!

Razkačena Mariska

Ogrska ljudska igra v 3 dejanjih z Ant. Verdierom in

Rita Sacchetto v glavnih vlogah.

Za mladino neprimerno!

Za mladino neprimerno!

Petak 2. junija: Posebni večer:

KNEŽJEGA POKOLJENJA.

Krasna družabna drama v 4 dejanjih s pri-

ljubljeno Aud Egede Nissen v glavni vlogi.

Za mladino neprimerno!

Prednaznani: Najnovejša učinkovitost z VALDEMAR PSILANDROM.

!! Zadnja predstava ob ugodnem vremenu na vrtu !!

Neprestani vstop.

Predstave ob delavnikih

ob 4/5, 6., 1/28, 9.

Neprestani vstop.

Predstave ob nedelah in praznikih

ob 1/21, 3., 1/25, 6., 1/28, 9.

Najstarejša trgovina

Ferd. Sajovic

v Kranju

(poprej J. C. Pleiweiss)

priporoča

svojo bogato zalogu

sukna, letenskih modnih blagov, cefirov in batistov za ženske bluze in obleke, pike, kambrikov, levantinov, ševijotov, kamgarnov in lodnov za pelerine, šifona, bele kotenine in platna za rjuhe, cvilna za žimnice, satenštih in pisanih posteljnih odelj, kakor tudi vsega drugega manufakturnega blaga.

Volneni robci, pleti najnovejših vzorcev in najbolje kakovosti.

Snežne kape, trebušnike, naročnike, rokavice in nogavice za vojake.

Svilnati robci najnovejših vzorcev.

Kmetska posojilnica ljubljanske okolice

registrovana zadružna z neomejeno zavezo v LJUBLJANI

obrestuje hranične vloge od 1. januarja 1913 naprej po čistih

brez odbitka rentnega davka.

430
40

brez odbitka rentnega davka.

Rezervni zaklad
nad K 800.000.

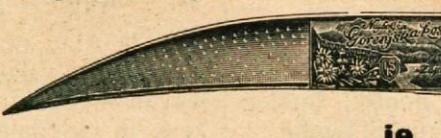
Rezervni zaklad
nad K 800.000.

sodbe, ki naj spominja na mesta v svetem pismu: Po viharju, po potresu, po ognju pride tiki, krotki glas človečnosti.

Revencijski general Artur Görgey. Zapovednik madžarske revolucionarne armade iz leta 1848., je umrl v Budimpešti. Dosegel je starost 99 let.

Jubilej „Prodane neveste“. Dne 30. maja poteka 50 let, odkar se je v praškem Narodnem divadlu prvič pella Smetonova večnomlada „Prodana nevesta“. Najpopularnejša opera slavnega češkega skladatelja si je v pravem triumfu osvojila ves svet in si priborila častno mesto med najmelodijoznejšimi skladbami vseh vekov in narodov. Praško narodno gledališče bo proslavilo 50letnico „Prodane neveste“ na posebno svečan način. Opera se bo na ta večer predstavljala v Narodnem divadlu 632ič.

Najboljša kosa sedanjosti

je

Gorenjska kosa

katera je izdelana iz najfinje srebrno-jeklene tvarine (Silberstahl). Kdor je že kosil ali poskusil srebrno-jekleno „Gorenjsko koso“, jo bode vsakemu najtopleje priporočal ter nikdar več druge vrste rabil, za katere se jamči (ali garantira), torej kdor še ni kosil z „Gorenjsko koso“, naj takoj piše po njo, katera se pa dobiva edinole v

Prvi gorenjski razpošiljalni IVAN SAVNIK, KRANJ.

„GORENJSKA KOSA“ je zelo priporočljiva

tudi za ženske, ker je lahka kot pero.

17 24-6

„GORENJSKA KOSA“ 60 65 70 75 80 cm dolga

260, 270, 280, 290, 3—K

Da je „GORENJSKA KOSA“ najboljša, je dokaz, ker se zahteva po vseh avstro-ogrskih deželah ter je vsakemu na razpolago mnogo pohvalnih pisem.

Kdor svoj želodec ljubi,
ne pije drugega, kakor
želodčni likér

III. 9-503

Najboljši želodčni liker!

Sladni in grenki.

Pristni „FLORIAN“ ne slabi in ne omami, ampak daje moč in veselje do dela!

Naslov za naročila: FLORIAN, Ljubljana.